

СТРАТЕГІЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ РАДИ ЄВРОПИ НА 2018-2023 РОКИ

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

СТРАТЕГІЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ РАДИ ЄВРОПИ НА 2018-2023 РОКИ

Рада Європи

Видання французькою мовою:

*Stratégie du Conseil de l'Europe
pour l'égalité entre les femmes
et les hommes 2018-2023*

Всі запити щодо відтворення або перекладу цілого або частини цього документу мають бути спрямовані до Директорату Комунікацій (F-67075 Strasbourg Cedex або електронною поштою на адресу: publishing@coe.int). Уся інша кореспонденція щодо цього документу має бути спрямована до Генерального Директорату з питань Демократії.

Дизайн обкладинки та верстка:
Департамент з виготовлення документів та публікацій (SPDP), Рада Європи

© Рада Європи, квітень 2018 року
Надруковано у Раді Європи

Переклад цієї публікації українською мовою здійснено за сприяння проекту "Свобода медіа в Україні", що впроваджується в межах спільної програми Ради Європи та Європейського Союзу "Партнерство заради належного врядування", і є виключною відповідальністю перекладача.

Зміст

ВСТУП:	
РАДА ЄВРОПИ ТА ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ	5
Правові документи Ради Європи	7
Стратегія гендерної рівності Ради Європи на 2014-2017 роки	8
Нова Стратегія гендерної рівності Ради Європи на 2018-2023 роки	10
Рада Європи в глобальному контексті: Стратегія ООН щодо сталого розвитку на 2030 рік	13
МЕТА ТА СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ	17
Стратегічна ціль 1: Запобігання гендерним стереотипам і сексизму та боротьба з такими явищами	18
Стратегічна ціль 2: Запобігання та боротьба із насильством щодо жінок і домашнім насильством	22
Стратегічна ціль 3: Забезпечення рівного доступу жінок до правосуддя	26
Стратегічна ціль 4: Досягнення збалансованої участі жінок і чоловіків у процесі прийняття політичних та суспільних рішень	29
Стратегічна ціль 5: Захист прав жінок та дівчат-мігрантів, біженців і шукачів притулку	32
Стратегічна ціль 6: Реалізація стратегії досягнення гендерної рівності в усіх політиках та заходах	35
ІНСТИТУЦІЙНЕ РЕГУЛЮВАННЯ, РЕСУРСИ ТА МЕТОДИ РОБОТИ	39
ПАРТНЕРСТВА	41
КОМУНІКАЦІЯ	43
ДОДАТОК I – УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ НА НАЦІОНАЛЬНОМУ РІВНІ	45
ДОДАТОК II – СПИСОК СКОРОЧЕНЬ	57

ВСТУП: РАДА ЄВРОПИ ТА ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ

---

1. Досягнення гендерної рівності є ключовим елементом у реалізації місії Ради Європи, суть якої – захищати права людини, підтримувати демократію та забезпечувати принцип верховенства права.

2. *Гендерна рівність передбачає рівні права для жінок і чоловіків, дівчат і хлопців, а також їх однакову значущість, можливості, обов'язки та участь у всіх сферах суспільного й особистого життя.* Так само вона означає рівний доступ жінок і чоловіків до ресурсів та розподіл цих ресурсів між ними.

3. Незважаючи на те, що прогрес помітний, і упродовж останніх десятиріч правовий статус жінок у Європі беззаперечно покращився, до реального досягнення рівноправ'я жінок та чоловіків на практиці ще далеко. Гендерна нерівність та структурні бар'єри існують у багатьох сферах, відводячи жінкам та чоловікам їх традиційні ролі та обмежуючи жінок у можливостях користуватися своїми основними правами. Регулярний моніторинг і дослідження показують, що прогрес щодо політичної участі жінок, доступу до правосуддя та викорінення шкідливих гендерних стереотипів і сексизму відбувається дуже повільно. Одним із найбільш виразних прикладів нерівності жінок та чоловіків є насильство над жінками. Його трактують як порушення людських прав жінок і як основну перешкоду до гендерної рівності.

” Незважаючи на те, що прогрес помітний, до реального досягнення рівноправ'я жінок та чоловіків на практиці ще далеко.

4. У нинішньому контексті чимраз більших економічних труднощів і відповідних політики й заходів жорсткої економії, за умов політичної невизначеності та зростання нерівності на всіх рівнях суспільства важливо визнати значний внесок жінок у суспільство та економіку, а також високу ціну гендерної нерівності. Такі фактори, як посилений націоналізм і популізм та їхні наступи на права жінок, вплив мігрантів та біженців, зменшення ресурсів для механізмів і політики щодо гендерної рівності й невиконання погоджених стандартів зумовили появу нових викликів та загострили деякі проблеми, які продовжують існувати на шляху суспільства до досягнення повної поваги до рівних прав жінок і чоловіків та гендерної рівності. Також потрібно приділити належну увагу формуванню соціальних й економічних умов для здійснення рівних прав для жінок та чоловіків, зокрема залучаючи більше жінок до можливостей у сфері економіки й сприяючи розвитку їх економічної незалежності.

5. Новаторська робота Ради Європи у сфері прав людини та гендерної рівності сприяла розробленню міцної правової та політичної схеми. Гендерна рівність є одним із пріоритетних напрямків діяльності організації, і Рада Європи продовжує активно вирішувати як поточні, так і нові виклики й усувати бар'єри для досягнення реальної і повної гендерної рівності.

6. Водночас Рада Європи запроваджуватиме двосторонній підхід, який охоплюватиме:

- ▶ спеціальну політику та заходи, зокрема, за потреби, можливі позитивні дії у важливих сферах для покращення становища жінок із метою наближення де-факто до гендерної рівності,
- ▶ сприяння, моніторинг, координацію й оцінювання процесу гендерної рівності в усіх стратегіях та програмах,¹ згідно з якими гендерна рівність стосується (ре)організації, вдосконалення, розроблення та оцінювання політичних процесів із метою включення концепції гендерної рівності до всіх стратегій на всіх рівнях та етапах за участю суб'єктів, які зазвичай залучені до процесу прийняття політичних рішень.²

7. Історично нерівноправні відносини у владі між жінками та чоловіками призвели до домінування чоловіків над жінками та дискримінації жінок із боку чоловіків, а також до перешкоджання повноцінному покращенню становища жінок. Однак і жінки, і чоловіки є жертвами стереотипів, що обмежують можливості як одних, так й інших.

---

1. Рекомендація CM/Rec(2007)17 Комітету міністрів державам-членам щодо стандартів та механізмів гендерної рівності.
2. Група спеціалістів Ради Європи щодо питань гендерної рівності, 1998 рік.

8. Участь чоловіків і хлопців важлива для досягнення гендерної рівності. Політика має також враховувати гендерно зумовлену нерівність, що стосується чоловіків і хлопців.

” Залучення чоловіків і хлопців важливе для досягнення гендерної рівності.

Правові документи Ради Європи

9. Робота Ради Європи в галузі прав людини та гендерної рівності призвела до появи комплексних правових документів³, керівництв щодо політики⁴, спрямованих на досягнення кращого становища та розширення прав і можливостей жінок та ефективної реалізації гендерної рівності в державах-членах і за їх межами.

10. Комітет міністрів і Парламентська асамблея Ради Європи прийняли вражаючу кількість конвенцій та рекомендацій, які скеровують процеси розвитку гендерної рівності в Європі та в усьому світі і впливають на них.

11. Європейська конвенція з прав людини (Конвенція) є основним європейським договором про права людини: Стаття 1 Конвенції гарантує права та свободи, що поширюються на кожного, хто перебуває під юрисдикцією 47 держав-членів Ради Європи. Принцип недискримінації за ознакою статі гарантують стаття 14 і Протокол 12 до Конвенції. Крім того, Європейська соціальна хартія встановлює реалізацію економічних та соціальних прав без дискримінації. Конвенцію Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами (Стамбульська конвенція) широко визнають як найбільш всеохопний міжнародний документ у боротьбі з насильством щодо жінок і домашнім насильством у багатьох його формах. Окрім того, Конвенція Ради Європи про заходи щодо протидії торгівлі людьми спрямована на запобігання та протидію торгівлі жінками, чоловіками та дітьми з метою

3. Покликання в цій стратегії на міжнародні угоди й інші документи не потрібно вважати за обов'язок держав-членів, які підтримали стратегію, дотримуватися згаданих угод, якщо такі держави не є їхніми сторонами відповідно до міжнародного законодавства.
4. Резолюція та план дій, прийняті на 7-й Конференції міністрів Ради Європи, відповідальних за рівноправ'я між жінками та чоловіками, «Подолання прірви між *де-юре* та *де-факто* рівноправ'ям із метою досягнення реальної гендерної рівності» (25 травня 2010 року, Баку, Азербайджан); і Декларація Комітету міністрів «Перетворення гендерної рівності в реальність», прийнята в Мадриді, Іспанія, 12 травня 2009 року.

сексуальної, трудової чи будь-якої іншої експлуатації, а Конвенція Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства (Лансаротська конвенція) – це перша угода, здійснена з метою криміналізації всіх форм злочинів сексуального характеру проти дітей.

12. Рекомендації Комітету міністрів та резолюції Парламентської асамблеї⁵, що стосуються гендерної рівності, охоплюють низку різних питань, зокрема питання боротьби із дискримінацією за ознакою статі, викорінення сексистської лексики, захисту жінок від насильства, досягнення збалансованої участі жінок і чоловіків у процесі прийняття політичних та суспільних рішень, гендерної рівності в освіті та спорті, у галузі ЗМІ та аудіовізуальній сфері, забезпечення стандартів та механізмів гендерної рівності, захисту та просування прав жінок і дівчат з обмеженими можливостями, забезпечення гендерної рівності в медіа. Вони надають державам-членам ключові стандарти для розробки законодавства та здійснення політики на національному рівні, що відповідатимуть усталеним міжнародним стандартам у сфері гендерної рівності.

Стратегія гендерної рівності Ради Європи на 2014-2017 роки

13. Започаткована у 2012 році Трансверсальна (наскрізна) програма Ради Європи з питань гендерної рівності спрямована на посилення впливу та ефективності документів у сфері гендерної рівності через підтримку імплементації таких документів у державах-членах та в межах самої організації. Програма мобілізує всі інституції, сектори, міжурядові структури Ради Європи, механізми моніторингу та часткові угоди, а також зовнішніх партнерів організації і таким чином об'єднує ресурси для потужнішого впливу, відчутнішої сили та більшої цілеспрямованості. Комісія з питань гендерної рівності Ради Європи (GEC) посідає центральне місце в таких зусиллях.

14. Найбільш відчутним результатом Трансверсальної (наскрізної) програми стала перша Стратегія гендерної рівності Ради Європи на 2014-2017 рр. (Стратегія), яку одногосно прийняв Комітет міністрів у листопаді 2013 року. Стратегія базується на сильних сторонах, особливостях і додатковому внеску Ради Європи та визначає ідеологію й основу для ролі та дій Ради Європи у сфері гендерної рівності. Стратегія сприяє цілісному та інтегрованому підходу до гендерної рівності та надає рекомендації й підтримку державам-членам Ради Європи, а також внутрішнім інституційним

5. Див. сайт: <http://website-pace.net/fr/web/as-ega/main>.

органам і механізмам для вирішення старих та нових викликів у межах реалізації стандартів у сфері гендерної рівності.

15. Стратегія гендерної рівності на 2014-2017 роки визначила п'ять пріоритетних напрямків:

- 1) боротьба з гендерними стереотипами та сексизмом;
- 2) запобігання насильству щодо жінок та боротьба з ним;
- 3) гарантування рівного доступу жінок до правосуддя;
- 4) досягнення збалансованої участі жінок та чоловіків у процесі прийняття політичних та суспільних рішень;
- 5) реалізація стратегії досягнення гендерної рівності в політиці та усіх заходах.

16. У процесі реалізації Стратегії Рада Європи опікується пропагуванням та моніторингом/оцінкою стандартів – із метою виявити прогалини та перешкоди на шляху до імплементації цих стандартів, а також займається розробкою заходів, інструментів та програм співпраці для усунення таких прогалин і надання підтримки державам-членам щодо застосування відповідних документів. Іншим важливим елементом Стратегії гендерної рівності на 2014-2017 роки було створення та зміцнення стратегічних партнерських відносин з іншими регіональними та міжнародними організаціями, а також із громадянським суспільством із метою забезпечити синергію, посилити вплив та підвищити ефективність, ширше охоплення та популяризацію стандартів.

17. Щорічні звіти GEC для Комітету міністрів щодо імплементації Стратегії підтвердили провідну роль Ради Європи у сфері гендерної рівності та її чимраз більший авторитет як на європейському, так і на глобальному рівні. Гендерна рівність залишається пріоритетним напрямом для наступних голів Комітету міністрів. Регулярні звіти й моніторинг також підтвердили, що держави-члени активно провадять діяльність, пов'язану з усіма п'ятьма завданнями Стратегії гендерної рівності Ради Європи, і що національні зусилля опираються на ініціативи та інструменти, розроблені під керівництвом GEC. Співробітництво з державами-членами є надзвичайно важливим, воно дозволило Стратегії використовувати стандарти Ради Європи з новаторськими ініціативами та уроками, засвоєними з національного досвіду.

Нова Стратегія гендерної рівності Ради Європи на 2018-2023 роки

18. Основу нової Стратегії становить значний нормативно-правовий доробок Ради Європи стосовно гендерної рівності, а також результати першої Стратегії гендерної рівності Ради Європи на 2014-2017 роки. Документ враховує як нинішню економічну ситуацію, так і політичний вплив Ради Європи, зокрема основні пріоритети організації. У новій стратегії наголошено на цілях та пріоритетах Ради Європи з питань гендерної рівності на 2018-2023 роки, визначено методи роботи та головних партнерів, а також заходи, необхідні для досягнення кращих результатів.

19. Проблеми, із якими зіштовхнулися держави-члени Ради Європи в процесі імплементації Стратегії на 2014-2017 роки, були пов'язані з подіями глобального та регіонального значення, як-от: негативна реакція на права жінок, нерівні владні структури та продовження гендерно-зумовленого насильства, загрози правозахисникам жінок, обмежена участь жінок у політичному житті та процесі прийняття рішень, гендерні упередження та стереотипи, сексизм і дискримінація жінок, у тому числі сексистські висловлювання онлайн та офлайн, а також під час політичного дискурсу, обмежений доступ до якісного працевлаштування та фінансових ресурсів, відсутність соціальної й економічної інфраструктури для здійснення рівних прав чоловіків і жінок (як-от наявність дитячих садків, достатньо оплачувана відпустка з догляду за дитиною, батьківські виплати тощо). Останнім, але не менш важливим є скорочення бюджету та жорсткі заходи, які застосовують до органів та установ, що займаються питаннями гендерної рівності. Імплементація законів та політики щодо гендерної рівності тісно пов'язана з фінансовими та людськими ресурсами, виділеними на це завдання. Відтак зміцнення інституційних механізмів гендерної рівності на національному та місцевому рівнях і наявність ресурсів на всіх рівнях є надзвичайно важливими, тому й визначатимуть майбутній прогрес із метою поліпшення гендерної рівності на місцях.

20. Конференція «Ми ще там? Оцінюючи прогрес, заохочуючи до дії: Стратегія гендерної рівності Ради Європи на 2014-2017 рр.»⁶ підбила підсумки імплементації Стратегії та висунула низку рекомендацій щодо підготовки наступної Стратегії гендерної рівності Ради Європи, включаючи необхідність врахувати прогрес та досягнення, а також ті питання, що виникли, як-от міграція та наплив біженців.

6. 30 червня – 1 липня 2016 року в Таллінні (Естонія): <http://www.coe.int/en/web/genderequality/tallinn-conference>

21. Жінки особливо, але також і чоловіки, часто зазнають дискримінації за кількома ознаками, переліченими у статті 14 Європейської конвенції з прав людини та доповненими завдяки відповідній практиці Європейського суду з прав людини. Необхідно врахувати всі форми дискримінації та їхню природу для того, щоб політики щодо гендерної рівності та «типові політики» були цілком ефективні для жінок та чоловіків, дівчат і хлопців з огляду на різницю між ними. Нова стратегія визначає важливий виклик, який полягає в забезпеченні того, щоб усіх жінок було враховано в політичних стратегіях щодо гендерної рівності та захисту, передбачених відповідними

” Зміцнення інституційних механізмів гендерної рівності визначатиме майбутній прогрес із метою поліпшення гендерної рівності.

документами, у тому числі незахищених груп жінок (як-от жінки-роми, жінки-інваліди, мігранти та жінки-біженці)⁷. Для цього нова стратегія приділяє належну увагу перехресним формам дискримінації, що відображає переміщення фокусу з множинної дискримінації⁸ на включення численних особистостей і міжсекторальності.⁹ Міжсекторальна дискримінація за ознаками етнічної приналежності, віку, інвалідності, сексуальної орієнтації чи гендерної ідентичності, поміж іншим, непропорційно маргіналізує певні групи жінок. Тому міжсекторальність розглядають як наскрізне питання через призму пріоритетних цілей нової стратегії.

-
7. Держави-члени можуть на національному рівні визначити інші незахищені чи особливі групи жінок, які потребують впровадження цільових політик і заходів.
  8. «Певні групи жінок через свою стать і поєднання інших чинників, як-от раса, колір шкіри, мова, віросповідання, політичні чи інші погляди, національне чи соціальне походження, зв'язок із національною меншиною, народження дитини чи інший статус, перебувають в особливо вразливому становищі. Крім дискримінації за ознакою статі, ці жінки часто страждають від одного або кількох інших типів дискримінації одночасно» (пункт 59 Рекомендації Комітету міністрів Ради Європи СМ/Rec (2007)17 щодо стандартів та механізмів гендерної рівності).
  9. «Множинна ідентичність наголошує на наявності міжсекторальних груп людей і важливості реагування на їхню особливу ситуацію, досвід та ідентичність». *Інновації на перехрестях. Органи забезпечення рівноправ'я, що займаються питанням міжсекторальної дискримінації*, Еквінет (Європейська мережа органів з питань рівноправності), листопад 2006 року.

22. Окрім того, дискримінація за ознакою статі має структурний і горизонтальний характер, який пронизує всі культури та громади на всіх рівнях. Гендерні нерівності також «додаються» протягом життя, тому певні негативні фактори, із якими зіштовхуються в молодому віці, накопичуються впродовж усього життєвого циклу та можуть спричинити подальші труднощі в житті. Отже, щоб зафіксувати таку реальність, необхідно застосовувати принцип життєвого циклу до політичних стратегій в питаннях гендерної рівності.

” Міжсекторальність розглядають як наскрізне питання через призму пріоритетних цілей нової Стратегії.

23. У новій стратегії визнають важливість подолання постійних гендерних прогалин у сфері зайнятості, оплати праці, бідності, пенсій і незбалансованої частки домашніх обов'язків і обов'язків, пов'язаних із доглядом, між жінками та чоловіками, оскільки такі питання становлять ключові фактори економічної незалежності жінок. Економічна незалежність та розширення прав і можливостей жінок є передумовою для забезпечення гендерної рівності та рівноправних і стійких суспільств. Розширення економічних прав збільшує доступ жінок до економічних ресурсів та можливостей, зокрема до роботи, послуг, майна та навичок, та, як наслідок, примножує їхній внесок в економічний розвиток та зростання. Стійкість політики та політичної волі мають вирішальне значення для покращення економічних можливостей та прав жінок у відповідності до Європейської соціальної хартії.

24. У новій стратегії також розглядають наслідки, пов'язані з рівністю між жінками та чоловіками в питаннях гідності, а також у правах у суспільному, приватному та сімейному житті. Варто зважати на соціальну значущість відпустки матері та батька у зв'язку із доглядом за дитиною та значення обох батьків у вихованні дітей, а також на роль піклувальників про дорослих підопічних, аби гарантувати, що права жінок і чоловіків поважають цілковито та однаковою мірою. Належить пропагувати рівний розподіл неоплачуваних домашніх обов'язків і обов'язків щодо догляду, щоб розвінчати гендерні стереотипи, гарантувати баланс між робочим і сімейним життям жінок та чоловіків, а також наблизитися до реальної гендерної рівності.

25. Роль чоловіків як у державній, так і в приватній сферах має вирішальне значення для досягнення прогресу на шляху до справжньої гендерної рівності. Участь чоловіків і хлопців, а також їхня відповідальність як учасників

змін у питаннях гендерної рівності дуже важливі. Потрібно подолати гендерні стереотипи чоловіків, щоб звільнити чоловіків і хлопців від тиску стереотипних очікувань, із якими вони зіштовхуються. Оскільки гендерні стереотипи є поширеними та діють протягом усього життя, для вирішення питань, що стосуються соціалізації чоловіків і хлопців у великій кількості соціальних контекстів, як-от: удома, на всіх етапах системи освіти, на робочому місці та в економіці у широкому розумінні цього слова, у ЗМІ й мережах, а також в особистих стосунках – необхідне застосування принципу життєвого циклу. Чоловіків потрібно включити в просування прав людини жінок як активних партнерів і бенефіціарів політики гендерної рівності.

26. Глибока прихильність до *де-факто* рівності між жінками та чоловіками на всіх рівнях та у всіх сферах разом із розширенням прав жінок та викоріненням сексизму і гендерних стереотипів принесуть користь усім майбутнім поколінням і суспільству в цілому. Рух до реальної гендерної рівності також вимагає зміни жіночої та чоловічої ролі, у тому числі рівний розподіл відповідальності за догляд і домашні обов'язки.

27. Нова стратегія буде здійснюватися в узгодженому порядку з іншими стратегіями та планами дій Ради Європи, зокрема у сферах прав дітей, управління Інтернетом, прав людей з інвалідністю, інтеграції ромів та інших груп неосілого населення та захисту дітей біженців і мігрантів у Європі.

28. Таблицю, яку готують один раз на два роки і яка вказує на поточну, майбутню та запропоновану діяльність (відповідно до бюджетного циклу Ради Європи), буде додано до нової стратегії, аби показати безпосередній зв'язок між стратегічними цілями та конкретними заходами і засобами, які застосовують для їхнього досягнення.

Рада Європи в глобальному контексті: Стратегія ООН щодо сталого розвитку на 2030 рік

29. Всеосяжний та широкий спектр документів і роботи Ради Європи забезпечує важливий внесок у зусилля держав-членів щодо досягнення Цілей сталого розвитку ООН (ЦСР). Рада Європи сприяє досягненню цілей, встановлених відповідними міжнародними документами, такими як Конвенція ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок (КЛДЖ), Пекінська платформа дій та Програма ООН зі сталого розвитку до 2030 року.

30. Рада Європи має три основоположні, унікальні та всеохоплюючі конвенції у сфері людської гідності, які стосуються ЦСР:

- ▶ Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами (Стамбульська конвенція);
- ▶ Конвенція Ради Європи про заходи щодо протидії торгівлі людьми;
- ▶ Конвенція Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства (Лансаротська конвенція).

31. Ці конвенції мають глобальну інформаційну підтримку. Вони були розроблені з розумінням того, що заходи для вирішення глобальних проблем, пов'язаних із гендерно зумовленим насильством, торгівлею людьми та сексуальною експлуатацією дітей, не повинні обмежуватися певним географічним регіоном. Їхні положення заохочують нормативні та політичні зміни в усіх регіонах світу, і всі держави можуть стати учасниками цих конвенцій. Для учасників, що не є державами-членами, вони пропонують комплексний план дій як на глобальному, так і на національному рівнях. Їх можна використовувати як сценарій та платформу для міжнародного співробітництва, огляду й обміну досвідом, який пропонує унікальні рекомендації у розробці національної політики та законодавства. Через них Рада Європи та її держави-члени здатні підтримати Ціль 5 («Забезпечення гендерної рівності, розширення прав і можливостей усіх жінок та дівчаток») та Ціль 16 («Сприяння побудові миролюбного й відкритого суспільства в інтересах сталого розвитку, забезпечення доступу до правосуддя для всіх і створення ефективних, підзвітних та заснованих на широкій участі інституцій на всіх рівнях») і сприяти їхній імplementації.

32. 14 показників, узгоджених на рівні ООН, для визначення імplementації дев'яти завдань, включених до Цілі 5 (гендерна рівність), охоплюють пріоритетні напрямки роботи Ради Європи, спрямовані на досягнення гендерної рівності. Стратегія гендерної рівності Ради Європи на 2014-2017 роки та нова стратегія безпосередньо стосуються багатьох завдань Цілі 5, зокрема питань людської гідності та боротьби з гендерною нерівністю; сприяння повноцінній участі жінок у суспільстві; необхідності гарантувати доступ до систем справедливого правосуддя для всіх та працювати в партнерських стосунках.

33. Ціль 16 (мир, верховенство права і сильні інституції) також має дотичність до роботи Ради Європи щодо гендерної рівності, адже стосується забезпечення «доступу до правосуддя для всіх». Рада Європи вирішує ці питання в ході своєї роботи з метою гарантування рівного доступу жінок до правосуддя. Крім того, Ціль 16 охоплює завдання, спрямовані на зменшення фізичного, психологічного та сексуального насильства й на зниження показників пов'язаної із таким насильством смертності, а також припинення розбещення, експлуатації, торгівлі та всіх форм насильства

щодо дівчат та хлопчиків – сфер, охоплених конвенціями Ради Європи та відображених у заходах і співпраці з 47 державами-членами та країнами Південного Середземномор'я.

34. Насамкінець, завдання, пов'язані з гендерною рівністю, у межах ЦСР також актуальні для нової стратегії, зокрема ЦСР 1,¹⁰ 3,¹¹ 4¹² та 8.¹³

-
10. Подолання бідності у всіх її формах та усюди.
  11. Забезпечення здорового способу життя та сприяння благополуччю для всіх в будь-якому віці.
  12. Забезпечення всеохопної і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх.
  13. Сприяння поступальному, всеохопному та сталому економічному зростанню, повній і продуктивній зайнятості та гідній праці для всіх.

МЕТА ТА СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ

---

35. Загальною метою нової стратегії є досягнення ефективної реалізації політики гендерної рівності та розширення можливостей для жінок і чоловіків у державах-членах Ради Європи шляхом підтримки імплементації наявних документів та зміцнення *нормативно-правового доробку* Ради Європи в галузі гендерної рівності під керівництвом Комісії з гендерної рівності (GEC). Основну увагу впродовж 2018-2023 років буде зосереджено на шести стратегічних напрямках:

- 1) Запобігання гендерним стереотипам та сексизму й боротьба з такими явищами.
- 2) Запобігання та боротьба з насильством щодо жінок і домашнім насильством.
- 3) Забезпечення рівного доступу жінок до правосуддя.
- 4) Досягнення збалансованої участі жінок і чоловіків у процесі прийняття політичних та суспільних рішень.
- 5) Захист прав жінок-мігрантів, жінок-біженців та жінок-шукачів притулку.
- 6) Реалізація стратегії досягнення гендерної рівності в усіх політиках та заходах.

36. Пріоритетні сфери розширюють і зміцнюють роботу Ради Європи та держав-членів, створюючи додаткову цінність для діяльності інших регіональних та міжнародних організацій. Окрім того, вони будуть підтримувати Раду Європи та держав-членів у галузі гендерної рівності для досягнення відчутних результатів протягом періоду, який охоплює нова стратегія.

37. Бенефіціарами нової стратегії є жінки та чоловіки, дівчата та хлопці, які проживають у 47 державах-членах Ради Європи, та суспільство в цілому. Уряди держав-членів займаються імплементацією нової стратегії на національному та місцевому рівнях у тісній співпраці з установами з питань гендерної рівності, органами з питань рівності та громадянським суспільством.

Стратегічна ціль 1: Запобігання гендерним стереотипам і сексизму та боротьба з такими явищами

38. Гендерні стереотипи – це упереджені соціальні та культурні шаблони чи ідеї, згідно з якими чоловіків та жінок наділяють такими характеристиками й функціями, які визначені й обмежені їхньою статтю. Гендерні стереотипи – серйозна перешкода для досягнення реальної гендерної рівності, вони призводять до дискримінації за ознакою статі. Формування таких стереотипів може обмежити розвиток природних талантів і здібностей дівчаток та хлопчиків, жінок та чоловіків, їхні наукові та професійні вподобання й досвід, а також можливості у житті загалом.

39. Гендерні стереотипи є результатом і причиною глибоко вкорінених ставлень, цінностей, норм і упереджень. Їх використовують для виправдання та збереження історично встановленої влади чоловіків над жінками та, зокрема, сексистського ставлення, яке гальмує процес покращення ситуації з гендерною рівністю.

40. Насильницький і принизливий онлайн-контент, зокрема порнографія, нормалізація сексуального насильства, у тому числі зґвалтування, підкріплюють ідею покірності жінок і сприяють ставленню до жінок як до підлеглих членів родини та суспільства. Стереотипи призводять до насильства щодо жінок, сексистської мови ненависті щодо жінок, особливо феміністок, а також сприяють збереженню та зміцненню гендерних стереотипів і сексизму.

41. Гендерні стереотипи та патріархат також негативно впливають на чоловіків і хлопчиків. Стереотипи про чоловіків і хлопчиків є результатом та причиною глибоко усталених уявлень, цінностей, норм та упереджень.

Домінування чоловіків – чинник, який сприяє зміцненню гендерних стереотипів, що своєю чергою призводить до сексистської лексики й упереджень щодо таких чоловіків і хлопців, які не відповідають панівним уявленням про мужність. Соціальне сприйняття та відображення в засобах масової інформації можуть породжувати гендерні стереотипи. Вони охоплюють уявлення про те, як повинні виглядати жінки та чоловіки, як вони мають поводитися, яку професію їм належить обирати та які домашні справи вони зобов'язані виконувати.

” Як жінки, так і чоловіки є жертвами стереотипів, що обмежують повноту їх спроможностей.

42. Структурні нерівності та постійні гендерні стереотипи, що впливають на жінок та чоловіків, дівчат та хлопчиків, все ще існують у системі освіти й догляду за дітьми, а також на ринку праці. Горизонтальна сегрегація проявляється на ринку праці: у певних професіях і сферах економічної діяльності можна спостерегти сильну чоловічу присутність (як-от наука і техніка, важка промисловість, будівництво, армія). Аналогічним чином, в інших сферах діяльності переважають жінки (наприклад, послуги з догляду, освіта, секретарська або офісна робота, медсестринство, людські ресурси – часто із нижчою оплатою праці); ця ситуація не змінюється. На професійний вибір жінок, який часто є продовженням їхньої традиційної ролі опікунів, можуть вплинути заохочення та позитивні політики, а також законодавчі заходи, як-от відпустка у зв'язку з доглядом за дитиною для батька, яка створює можливості для чоловіків бути (стати) рольовими моделями для інших чоловіків щодо «традиційно» жіночих професій. Вертикальна сегрегація на ринку праці також очевидна. У межах того ж сектора, навіть там, де домінують жінки, зазвичай високі посади з точки зору заробітної платні та ієрархії займають чоловіки, тоді як нижчі посади в ієрархічній та зарплатній шкалі переважно обіймають жінки (наприклад освіта, роздрібна торгівля). Це значною мірою пов'язано з наслідками непропорційного розподілу домашньої роботи та роботи щодо догляду для жінок, гендерних упереджень та стереотипів щодо вибору освіти та кар'єри, що впливають як на жінок, так і на чоловіків.

43. Гендерні стереотипи усталюють економічну та соціальну маргіналізацію жінок. Жінки непропорційно виконують неоплачувані домашні обов'язки та обов'язки щодо догляду, а також малооплачувану чи неофіційну роботу. Крім того, у середньому вищий рівень освіти жінок у Європі не передбачає автоматично рівної оплати праці та пенсій, якісної зайнятості та рівного доступу до керівних посад. Деякі групи жінок (особливо жінки з низьким

рівнем кваліфікації, самотності матері, жінки-мігранти, жінки-роми та жінки з національних меншин, жінки з інвалідністю) зіштовхуються з особливими труднощами, зокрема з надмірною складністю приєднання до ринку праці, високим рівнем нестабільності та пов'язаними з ним ризиками бідності і соціальної ізоляції. Для розширення економічних прав жінок потрібні заходи, що забезпечуватимуть рівні можливості, рівну оплату праці з однаковою цінністю, скасування дискримінаційного законодавства чи економічних перешкод для роботи жінок, оплачувану відпустку у зв'язку з доглядом за дитиною для жінок і чоловіків, доступ до якісних та доступних дитячих садків та інших соціальних служб, а також зміни в переважно чоловічій робочій культурі, ставленнях і методах роботи, які зазнають впливу гендерних стереотипів.

44. Медіа та соціальні мережі відіграють важливу роль у нашому житті, особливо коли їх використовують для обміну інформацією та збільшення обізнаності щодо широкого кола питань. Однак дані також показують, що соцмережі, зокрема, можуть використовувати й зловмисники, і що жінки та дівчата часто зіштовхуються з погрозами насильницького та сексуального характеру в Інтернеті. Окремі платформи, що діють як конвеєри сексистської мови, включають соціальні мережі або відеоігри. Свободою вираження поглядів часто зловживають як виправданням для прикриття неприйнятної та образливої поведінки. Як й інші форми насильства щодо жінок, сексистська мова все ще залишається недостатньо висвітленою, але її вплив на жінок, чи то емоційний, чи психологічний та/або фізичний, може бути руйнівним, особливо коли йдеться про молодих дівчат та жінок. Те ж саме стосується сексизму.

45. Дії Ради Європи в цій сфері будуть спрямовані на:

- ▶ пропагування імплементації документів і рекомендацій Ради Європи, ціллю яких є викорінення упереджень, звичаїв і традицій на основі стереотипних гендерних ролей; розробка інструментів на підтримку держав-членів в імплементації відповідних документів, зокрема Стамбульської конвенції;
- ▶ сприяння імплементації рекомендацій Гельсінської конференції (2014 р.) на тему «Боротьба з гендерними стереотипами в освіті та за допомогою освіти»;
- ▶ сприяння імплементації рекомендацій Амстердамської конференції (2013 р.) «Медіа та образ жінки»;
- ▶ визначення, складання та поширення добрих практик для викорінення гендерних стереотипів щодо дівчат і хлопців, жінок і чоловіків у системі освіти, на ринку праці, у сімейному житті – зокрема рівноправний розподіл домашніх обов'язків і обов'язків щодо догляду між жінками

й чоловіками – у сферах відпусток і всіх інших сферах, де жінки й чоловіки представлені недостатньо;

- ▶ підтримку збору даних і досліджень на тему сексизму, гендерних стереотипів і дискримінації за ознакою статі;
- ▶ розбудову співробітництва з відповідними зацікавленими сторонами для припинення насильницької та принизливої інтернет-порнографії, з огляду на її негативний вплив на гендерні відносини, шкідливі сексуальні практики та примус;
- ▶ перегляд імплементації наявних документів державами-членами;
- ▶ прагнення боротися з гендерними стереотипами, що впливають на одну або декілька окремих груп жінок (як-от жінок-ромів, жінок з інвалідністю, жінок-мігрантів і жінок-біженців), у співпраці з відповідними секторами й організаціями;
- ▶ боротьбу з гендерними стереотипами, що впливають на чоловіків і хлопців, залучаючи їх і працюючи з конкретними секторами, такими як освіта, засоби масової інформації та приватний сектор;
- ▶ продовження боротьби з мовою ненависті як формою сексизму, аналіз й моніторинг її впливу у співпраці з іншими відповідними секторами Ради Європи;
- ▶ підготовку проекту рекомендації щодо запобігання сексизму та боротьби з ним, включно з керівними принципами щодо запобігання та боротьби в онлайні та в офлайні, із залученням нових форм сексизму, які дошкуляють жінкам та чоловікам у приватних та громадських місцях, та боротьби з сексистською лексикою (Рекомендація Комітету міністрів № Р (90)4 щодо подолання сексизму в мові), сексистськими висловлюваннями ненависті, сексизмом у медіа та в рекламі;
- ▶ огляд імплементації Рекомендації Комітету міністрів № R(96)51 про підтримання рівноваги між роботою та сімейним життям і розгляд його оновлення;
- ▶ підтримку заходів для просування рівноправної економічної незалежності жінок і чоловіків та усунення перешкод для участі жінок на ринку праці; заохочення більшої кількості чоловіків до того, аби брати на себе обов'язки з догляду та використовувати гнучкий робочий графік, а також вживати інших дружніх до родини заходів.

Стратегічна ціль 2: Запобігання та боротьба із насильством щодо жінок і домашнім насильством

46. Насильство щодо жінок і домашнє насильство залишаються розповсюдженим явищем у всіх державах-членах Ради Європи та мають руйнівні наслідки для жінок, суспільства та економіки. Конвенція Ради Європи про запобігання насильству щодо жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами (Стамбульська конвенція) отримала широке визнання як найбільш всеосяжна міжнародна угода для боротьби з таким серйозним порушенням прав людини жінок. Важливі заходи безпеки також викладено в Європейській конвенції з прав людини та відповідній судовій практиці, Конвенції Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства (Лансаротська конвенція) та Конвенції Ради Європи про заходи щодо протидії торгівлі людьми.

47. Стамбульська конвенція призвела до позитивних змін у законодавстві та в розбудові стратегій із запобігання та боротьби із насильством стосовно жінок і домашнім насильством в багатьох державах-членах. Однак у розробці політик і заходів для усунення насильства щодо жінок

” Стамбульська конвенція призвела до позитивних змін у законодавстві та в розбудові стратегій із запобігання і боротьби з насильством стосовно жінок і домашнім насильством в багатьох державах-членах.

та дівчат залишається низка серйозних викликів, зокрема це обмежені ресурси, які доступні для надання спеціалізованих послуг підтримки всім жінкам-жертвам насильства.¹⁴ Крім того, потреби соціально незахищених і маргіналізованих груп жінок, як-от жінок-мігрантів, біженців і шукачів притулку, жінок із наркотичною залежністю, жінок із різною сексуальною орієнтацією та гендерною ідентичністю, жінок-ромів¹⁵, вимагають цільової політики й заходів для викорінення насильства, від якого вони страждають.

” Для належного вирішення питання насильства залишається низка серйозних викликів.

48. Насильство часто має короткотермінові та довготермінові руйнівні наслідки для психічного та фізичного здоров'я, що іноді зберігаються упродовж поколінь. У Стамбульській конвенції поняття «домашнє насильство» визначено як всі акти фізичного, сексуального, психологічного чи економічного насильства, які відбуваються в сім'ї, у сімейному колі або між нинішніми чи колишніми партнерами, що перебували або не перебували в шлюбі, незалежно від того, чи кривдник наразі або колись жив із жертвою. Домашнє насильство має непропорційний вплив на жінок, але також стосується й інших жертв, тому Стамбульська конвенція закликає сторони застосовувати її положення до всіх жертв домашнього насильства, зокрема жінок і дівчат, чоловіків і хлопців, а також літніх осіб.

49. Насильство проти дівчат і хлопців є порушенням їхніх прав, воно завдає шкоди соціальному розвитку таких осіб та впливає на використання інших їхніх прав. Таким чином, припинення насильства щодо дітей є законним, етичним та економічним імперативом. Гендерний характер загрози та вразливості дітей у зоні ризику насильства потрібно визнавати й вживати щодо таких явищ заходів.¹⁶

50. Стамбульська конвенція рішуче засуджує насильство та сексуальні домагання до жінок у громадських місцях. Насильство в натовпах – це ще один вимір насильства щодо жінок, який становить дуже поширену проблему. Почуття страху та незахищеності в громадських місцях, а також

---

14. Див. «Аналітичне дослідження результатів 4-го круглого столу на тему моніторингу імплементації Рекомендації Rec(2002)5 щодо захисту жінок від насильства в державах-членах Ради Європи» (березень 2014 року).

15. Держави-члени можуть на національному рівні визначити інші незахищені чи спеціальні групи жінок, які потребують впровадження цільових політик і заходів.

16. Стратегія Ради Європи з прав дитини (2016-2021 рр.).

у громадському транспорті має сильний вплив на щоденне життя жінок. Часто жінки не наважуються подати скаргу, побоюючись, що інцидент вважатимуть банальним. Мовчазне схвалення сексуального насильства та домагань до жінок у громадських місцях обмежує їхню свободу та сприяє усталенню безкарності нападників. Таким чином, про напади на жінок у громадських місцях потрібно повідомляти та комплексно реагувати на такі прояви насильства.

51. Дії Ради Європи в цьому аспекті будуть спрямовані на:

- ▶ підтримку держав-членів у реалізації відповідних міжнародних документів, зокрема Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок (CEDAW), з урахуванням Загальної рекомендації №35 щодо гендерно зумовленого насильства проти жінок, оновлення загальної рекомендації №19, а також ЦСР 5 і 16;
- ▶ підтримку за потреби держав-членів у підготовці до підписання, ратифікації та імплементації Стамбульської конвенції, Конвенції щодо протидії торгівлі людьми та Лансаротської конвенції, зокрема шляхом надання технічних та юридичних знань і досвіду;
- ▶ розробку інструментів для поширення знань про Стамбульську конвенцію, Конвенцію щодо протидії торгівлі людьми та Лансаротську конвенцію серед суб'єктів, які не є державами, з метою заохочення їхнього внеску в імплементацію шляхом висвітлення взаємозв'язку між насильством щодо жінок та історичними нерівними владними відносинами між жінками й чоловіками в суспільстві;
- ▶ вживання заходів відповідно до Стамбульської конвенції, покликаних:
  - усунути сексуальне насильство та домагання до жінок у громадських місцях;
  - підтримати держави-члени у заходах для викорінення всіх форм насильства;
  - вирішити проблему здатності жертв домашнього насильства знайти притулок і житло як засоби захисту;
  - підтримати розробку процедури збору даних про насильство щодо жінок і домашнє насильство;
  - підтримати створення та розбудову органів контролю на національному рівні, а також сприяти та підтримувати розробку національних стратегій для запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьби з цими явищами;
  - вирішити проблему насильства щодо літніх жінок і чоловіків;
  - розробити інструменти із задоволення потреби в запобіганні домашньому насильству щодо чоловіків і хлопців;

- протидіяти поширенню ролі чоловіків як кривдників у гендерно зумовленому насильстві та створювати інформаційні інструменти, що стосуються ролі чоловіків у запобіганні насильству щодо жінок і дівчат;
- ▶ збирати інформацію та поглиблювати знання про специфічні форми насильства, із якими зіштовхуються певні групи жінок у вразливих ситуаціях (як-от літні жінки, жінки з різною сексуальною орієнтацією та гендерною ідентичністю, маргіналізовані жінки, жінки-мігранти, жінки з обмеженими фізичними можливостями, молоді жінки та дівчата, безпритульні жінки, жінки з наркотичною залежністю чи жертви торгівлі людьми) через співробітництво й обмін інформацією з відповідними органами й установами Ради Європи;
- ▶ розробку дій із запобігання додатковим формам насильства щодо жінок, зокрема політичному та соціальному насильству;
- ▶ просування Стамбульської конвенції, Конвенції щодо протидії торгівлі людьми та Лансаротської конвенції поза межами Європейського континенту, обмін досвідом та кращими практиками в контексті співпраці з державами, що не є членами Ради Європи, та іншими регіональними та міжнародними організаціями.

Стратегічна ціль 3: Забезпечення рівного доступу жінок до правосуддя

52. Доступ до правосуддя є правом людини і невід’ємною складовою просування верховенства права й ефективної демократії. Повагу до прав людини та їхній захист можна гарантувати лише за умови наявності ефективних засобів правового захисту (зокрема права на справедливий суд), відповідного відшкодування збитків та/або компенсації. Хоча отримання доступу до правосуддя буває складним для всіх, воно здатне бути ще складнішим для жінок з огляду на гендерну нерівність у суспільстві та в системі правосуддя. Стейкі економічні та соціальні нерівності між жінками та чоловіками, гендерна упередженість та гендерні стереотипи призводять до нерівного доступу жінок та чоловіків до правосуддя. Також існують свідчення щодо існування «скляної стелі» у системі правосуддя.¹⁷

” Повагу до прав людини та їхній захист можна гарантувати лише за умови наявності ефективних засобів правового захисту.

53. Рівний доступ до правосуддя передбачає право на ефективний засіб правового захисту, право на чесний суд, право на рівний доступ до судів та право на юридичну допомогу і захист правових інтересів. Існує безліч

17. Європейська комісія Ради Європи з питань ефективності правосуддя «Європейські судові системи – ефективність і якість правосуддя», Дослідження CEPEJ №23, видання 2016 року (дані 2014 року).

перешкод, що заважають жінкам мати рівний доступ до правосуддя: табу, упередженість, гендерні стереотипи, звичаї, бідність, необізнаність, прогалини в законодавстві та в його реалізації й іноді навіть у самих законах. Це особливо стосується деяких груп жінок, особливо жертв гендерно зумовленого насильства, жінок-мігрантів, жінок-біженців та жінок, які шукають притулку, жінок, що належать до етнічної меншини, жінок-ромів, жінок з обмеженими фізичними можливостями і літніх жінок.

” Рівний доступ до правосуддя є фундаментальним у забезпеченні реальної рівності між жінками та чоловіками.

54. Культурні бар'єри, страх і сором також впливають на доступ жінок до правосуддя, так само як і дискримінаційне ставлення та стереотипні ролі жінок як опікунок і чоловіків як годувальників, які досі збережено в цивільному та сімейному праві багатьох країн. Ці бар'єри можуть бути збережені під час розслідувань та судових засідань, особливо у випадках гендерно зумовленого насильства, та призводити до високого рівня непорозуміння і навіть недостатнього висвітлення подій. Їхній вплив є ще більш суттєвим на жінок, що зазнають численних перехресних форм дискримінації.

55. Сукупно такі бар'єри є деталями «пазла правосуддя», що не враховує інтересів жінок. Важливо, щоб цей гендерний дисбаланс було вирішено, оскільки рівний доступ до правосуддя є основоположним для забезпечення реальної рівності між жінками та чоловіками.

56. Дії Ради Європи в цьому аспекті будуть спрямовані на:

- ▶ підтримку держав-членів в імplementації стандартів Ради Європи й інших відповідних документів, зокрема цілей сталого розвитку №16 (SDG 16) з урахуванням Загальної рекомендації №33 КЛДЖ щодо доступу жінок до правосуддя (2015 р.);
- ▶ просування та підтримку імplementації рекомендацій Бернської конференції (2016 р.) «Щодо гарантування рівного доступу жінок до правосуддя»;
- ▶ визначення, складання та розповсюдження добрих практик державами-членами для зменшення перешкод та сприяння доступу жінок до правосуддя;
- ▶ заохочення до проведення досліджень та стандартизованого збирання даних із метою усунення прогалин та браку даних, дезагрегованих за

ознакою статі, що стосуються доступу жінок до правосуддя, зокрема участі жінок у судовій системі;

- ▶ подальше усунення шкідливого впливу гендерних стереотипів на прийняття судових рішень відповідно до Плану дій Ради Європи щодо судової незалежності та безсторонності на 2016-2021 рр. (Дія 2.4) - через дослідження, моніторинг, навчання, освіту, нарощення спроможностей та просування добрих практик на національному рівні згідно з документами Ради Європи й міжнародним законодавством, а також у співпраці з іншими регіональними та міжнародними організаціями;
- ▶ розробку та поширення навчальних інструментів і матеріалів щодо питань гендерної нерівності та людських прав жінок у контексті міжнародних конвенцій і законодавчих баз, зокрема КЛДЖ та Стамбульської конвенції, з урахуванням потреб фахівців у сфері правосуддя та працівників правоохоронних органів;
- ▶ контроль судових рішень для підвищення поінформованості та забезпечення кращого розуміння з боку професійних юристів проблем, пов'язаних із доступом жінок до правосуддя, зокрема судових стереотипів та захисту від гендерно зумовленого насильства і дискримінації;
- ▶ сприяння роботі та зміцнення національних органів рівності з боротьби з дискримінацією за ознакою статі та просування гендерної рівності, зокрема шляхом судового процесу;
- ▶ визначення та поширення інструментів підтримки жертв і добрих практик із метою розширення прав жінок у процесі доступу до правосуддя;
- ▶ розробку інформаційних інструментів щодо основних документів Ради Європи для сприяння доступу жінок до правосуддя з урахуванням потреб жінок, які перебувають в особливо складних ситуаціях, зокрема жертв насильства, мігрантів, біженців та жінок, які шукають притулку, об'єктів сексистської мови ненависті та жінок-ромів.

Стратегічна ціль 4: Досягнення збалансованої участі жінок і чоловіків у процесі прийняття політичних та суспільних рішень

57. Збалансована участь жінок і чоловіків у процесі прийняття політичних та суспільних рішень є суттєво важливою для добре функціонуючої демократії. Незважаючи на ухвалення нових законів і політик у багатьох державах-членах та приклади добрих практик і заходів із підтримки у деяких державах-членах, недостатнє представництво жінок у суспільному та політичному житті залишається критичною проблемою, що ставить під сумнів повноцінне функціонування демократичних інститутів та процесів. Політична діяльність та прийняття суспільних рішень залишаються сферами, у яких переважають чоловіки. Чоловіки встановлюють політичні пріоритети, а політична культура й надалі формується навколо поведінки та життєвого досвіду чоловіка.

58. Низка перешкод ускладнює забезпечення стабільної участі жінок у політичному та громадському процесі прийняття рішень. До таких перешкод належать виборчі системи, функціонування політичних партій, гендерні стереотипи, ролі та цінності, пропаговані певними моделями родини, а також соціальний і приватний розподіл роботи, який залишає мало місця для участі жінок у суспільному житті. У більшості держав-членів повноцінна та рівноправна участь жінок у політичному та суспільному житті,

” Недостатнє представництво жінок у суспільному та політичному житті ставить під сумнів повноцінне функціонування демократичних інститутів та процесів.

в законодавчих, виконавчих, судових, дипломатичних і адміністративних органах на місцевому, регіональному та національному рівнях все ще не відповідає вимогам узгоджених стандартів та зобов'язань урядів щодо втілення програми «Планета 50-50 до 2030 року».¹⁸

59. Численні та змішані форми дискримінації, культури й стереотипів можуть перешкоджати повному й рівноправному доступу жінок до всіх рівнів процесів управління та прийняття рішень, зокрема до корпоративних наглядових рад. Гендерний дисбаланс у процесі прийняття економічних рішень у громадському та приватному секторах є перешкодою для розширення прав жінок і економічного росту та сталого розвитку.

60. Жінки повинні мати рівноцінну владу та вплив на формування політичного порядку денного і пріоритетів. Щоб досягнути повноцінної участі жінок у суспільному, приватному та політичному житті, потрібні докорінні зміни, політики, заходи й цільові дії, спрямовані на усунення соціальних і структурних перешкод.

” Повноцінна участь жінок у суспільному, приватному та політичному житті потребує докорінних змін.

61. Дії Ради Європи в цьому аспекті будуть спрямовані на:

- ▶ підтримку держав-членів у досягненні збалансованої участі жінок і чоловіків у процесі прийняття політичних та суспільних рішень через впровадження комплексного гендерного підходу у стратегіях і політиках;
- ▶ перегляд ефективності Рекомендації Rec(2003)3 Комітету міністрів щодо збалансованої участі жінок та чоловіків у процесі прийняття політичних і суспільних рішень;
- ▶ продовження регулярного контролю над виконанням державами-членами Рекомендації Rec(2003)3 Комітету міністрів щодо збалансованої участі жінок та чоловіків у процесі прийняття політичних та суспільних рішень і забезпечення висвітлення та розповсюдження даних і добрих практик у державах-членах;
- ▶ заохочення та підтримку дій, скерованих на сприяння участі жінок у виборах на національному, регіональному та місцевому рівнях, а

---

18. Програму «Планета 50-50 до 2030 року: Крок уперед до гендерної рівності» було започатковано ООН з нагоди Міжнародного дня жінки у 2015 році. Вона демонструє національні заходи, які спрямовані на те, аби досягнути гендерної рівності до 2030 року. Див. покликання: <http://www.unwomen.org/en/get-involved/step-it-up>

також дій, спрямованих на надання можливостей жінкам-кандидаткам і обраним посадовим особам, зокрема жінкам із соціально відчужених груп, у співпраці з відповідними органами Ради Європи;

- ▶ визначення та підтримку заходів і добрих практик, що сприяють гендерній рівності стосовно: виборчих систем, підготовки осіб, які приймають рішення як у державних організаціях, так і в політичних партіях, гендерно чутливого функціонування керівних органів, встановлення паритетних бар'єрів, ухвалення ефективних законодавчих квот та добровільних партійних квот, а також регулювання діяльності політичних партій, зокрема державного фінансування, спільно з відповідними органами Ради Європи та з розрахунком на досягнення гендерного балансу у процесі прийняття рішень, боротьбу з гендерними стереотипами та підвищення гендерної чутливості у середовищах прийняття рішень;
- ▶ досягнення збалансованої участі жінок і чоловіків в усіх органах, установах та процесах прийняття рішень Ради Європи.

Стратегічна ціль 5: Захист прав жінок та дівчат-мігрантів, біженців та шукачів притулку

62. Щораз більша кількість жінок-мігрантів, жінок-біженців, жінок, які шукають притулку, а також небезпечне становище, у якому вони перебувають, викликають занепокоєння щодо їхнього особистого фізичного та сексуального захисту та безпеки – особливо коли вони подорожують самостійно, коли вони вагітні, мають малих дітей або зазнають перехресної дискримінації. Багато жінок та дівчат-мігрантів, біженців, жінок та дівчат, які шукають притулку, зазнавали різних форм гендерно зумовленого насильства або у своїй країні походження під час мандрівки до Європи, або після прибуття. Їхнім потребам та обставинам має бути приділено належну увагу; також необхідно вжити заходів для запобігання дискримінації, насильству, домаганням, торгівлі людьми та іншим формам експлуатації і розбещення, зокрема в періоди кризи та стихійного лиха. Крім того, важливо вжити заходів, аби забезпечити жінкам-мігрантам, жінкам-біженцям та жінкам, які шукають притулку, доступ до своїх людських прав та соціальних прав щодо особистої свободи, працевлаштування, житла, здоров'я, освіти, соціального захисту та добробуту, де це можливо, а також доступ до інформації про свої права і доступні послуги.

63. Жертв торгівлі людьми та гендерно зумовленого насильства, жінок-біженців та жінок, які шукають притулку, належить негайно означити як таких; їм також потрібно надати гендерно чутливий захист, лікування та догляд. Особливу увагу в цьому контексті необхідно надати дівчатам та хлопцям.

64. Рада Європи, а також міжнародні документи мають слугувати детальною концепцією для всіх спроб та заходів, яких уживають держави-члени з

” Належну увагу слід приділяти потребам та обставинам жінок та дівчат, які є мігрантами, біженцями, шукачами притулку.

метою захисту людських прав жінок-мігрантів, жінок-біженців та жінок, які шукають притулку. Зокрема Стамбульська конвенція, Конвенція Ради Європи про заходи щодо протидії торгівлі людьми, Лансаротська конвенція та Міжнародна конвенція 1951 року про статус біженців, а також відповідні резолюції і звіти Парламентської асамблеї Ради Європи щодо захисту жінок і дівчат-біженців від гендерно зумовленого насильства з точки зору гендерної рівності, мають лежати в основі зусиль із захисту та просування прав жінок-мігрантів, жінок-біженців, жінок, які шукають притулку, а також дівчат і хлопців; зокрема варто забезпечити, аби культуру, звичаї, традицію або так звану «честь» не розглядали як виправдання для будь-яких насильницьких дій чи порушень людських прав таких осіб відповідно до цих конвенцій.

65. Дуже важливо досягати гендерної рівності у всіх заходах з інтеграції, щоб чоловіки та жінки-мігранти були поінформовані про необхідність поваги та дотримання законів і політики гендерної рівності, навіть якщо вони не відповідають усталеному стану речей у власних країнах походження. Така практика сприятиме інтеграції в європейські спільноти та ринки праці й надасть переваги жінкам та чоловікам, дівчатам і хлопцям. Діяльність в такому напрямку має стати частиною загальних зусиль, спрямованих на те, щоб зробити гендерну рівність нормою, яку прийняли як жінки, так і чоловіки в будь-якому суспільстві.

66. Дії Ради Європи в цьому аспекті будуть спрямовані на:

- ▶ підтримку держав-членів в імплементації документів Ради Європи й інших відповідних документів, зокрема Плану дій організації щодо захисту дітей-біженців і дітей-мігрантів у Європі, з урахуванням Загальної рекомендації №32 КЛДЖ щодо гендерних вимірів статусу біженця, притулку, національності та відсутності громадянства жінок, та цілей сталого розвитку;
- ▶ підтримку систематичної інтеграції виміру гендерної рівності в політики та заходи, що стосуються міграції, притулку й інтеграції, із метою забезпечення захисту прав людини та основоположних свобод жінок і дівчат, чоловіків і хлопців, які є мігрантами, біженцями й особами, які шукають притулку, незалежно від їхнього традиційного чи культурного ставлення;
- ▶ підтримку імплементації наявних існуючих стандартів, орієнтованих на запобігання тому, аби жінки-мігранти, жінки-біженці та жінки, які шукають притулку, стали жертвами гендерно зумовленого насильства, сексуального розбещення, торгівлі людьми й експлуатації

та негативного соціального контролю, зокрема шляхом подолання цих ризиків із допомогою належних механізмів ідентифікації, звітності та рекомендацій на національному рівні. Потрібно визнавати вразливість жінок, які супроводжують неповнолітніх, щоб гарантувати таким жінкам і дітям доступність можливостей для догляду й підтримки;

- ▶ створення інструментів для сприяння відповідному лікуванню жінок-мігрантів, жінок-біженців, жінок, які шукають притулку, і дітей, що стали жертвами насильства, із врахуванням Стамбульської конвенції, Конвенції щодо протидії торгівлі людьми та Лансаротської конвенції;
- ▶ заохочення до розширення економічних можливостей та поваги до соціальних прав жінок і дівчат-мігрантів, біженців і шукачів притулку, зокрема стосовно працевлаштування, здоров'я, житла й освіти, та боротьбу з множинною дискримінацією, із якою такі особи можуть зіштовхуватися;
- ▶ внесення змін до Рекомендації № R (79)10 Комітету міністрів державам-членам щодо жінок-мігрантів та регулярний контроль її виконання;
- ▶ підтримку держав-членів у підготовці та розповсюдженні інформаційних матеріалів різними мовами (як-от інформаційних бюлетенів) щодо головних документів Ради Європи з метою захисту людських прав жінок-мігрантів, жінок-біженців і жінок, які шукають притулку, зокрема поширенні відомостей про структури й послуги підтримки, НУО та правову допомогу у своїй країні проживання. Для жінок-жертв насильства потрібно підготувати конкретні інформаційні бюлетені;
- ▶ сприяння незалежним контрольним механізмам Ради Європи у розгляді гендерно зумовлених потреб мігрантів, біженців і осіб, які шукають притулку, зокрема дівчат і хлопців, під час роботи з контролю, де це можливо, та формулювання рекомендацій у цьому напрямку;
- ▶ сприяння заходам, орієнтованим на чоловіків і хлопців, із метою зміни стереотипних норм і практик для розширення можливостей гендерної рівності жінок і чоловіків.

Стратегічна ціль 6: Реалізація стратегії досягнення гендерної рівності в усіх політиках та заходах

67. Документи Ради Європи з гендерної рівності встановлюють основу для важливої роботи в цьому напрямку в Європі та поза її межами, зокрема довідкове визначення цього поняття. Комітет міністрів прийняв низку рекомендацій щодо гендерної рівності в різних сферах, зокрема в секторі освіти, медіа, спорту й аудіовізуальному секторі.¹⁹ Шляхом ухвалення стратегії досягнення гендерної рівності у всіх політиках і заходах одночасно зі спеціальними політиками з покращення становища жінок Рада Європи забезпечить, аби нові ініціативи та стандарти були гендерно чутливими, а отже, забезпечували більш осмислене прийняття політичних рішень, краще розподілення ресурсів та краще врядування і, нарешті, зробили свій внесок до впровадження гендерної рівності.

68. Багато хто з держав-членів також активно сприяє впровадженню гендерної рівності у своїх національних політиках і засобах із допомогою

” Впровадження гендерної рівності у всіх політиках і заходах матиме результатом більш осмислене прийняття політичних рішень, краще розподілення ресурсів та краще врядування.

19. Рекомендація № R(98)14 щодо гендерної рівності; Рекомендація CM/Rec(2007)13 щодо гендерної рівності в освіті; Рекомендація CM/Rec(2008)1 щодо включення гендерних розбіжностей у політику охорони здоров'я; Рекомендація CM/Rec(2013)1 щодо гендерної рівності та медіа; Рекомендація CM/Rec(2015)2 щодо гендерної рівності в спорті; і Рекомендація CM/Rec(2017)9 щодо гендерної рівності в аудіовізуальному секторі.

планів дій та організаційних структур із метою координації зусиль із досягнення гендерної рівності, політик гендерного формування бюджету та відповідної підготовки державних службовців. Оцінку імплементації заходів гендерної рівності потрібно регулярно проводити на національному рівні, аби мати змогу оцінити решту викликів у цій галузі. Там де це можливо, належить забезпечувати співпрацю між відомствами країн Ради Європи, які відіграють важливу роль у забезпеченні гендерного аналізу й рівності в розробці програм співробітництва, проектів і заходів.

69. У період 2014-2017 років співпраця та синергія були підсилені у численних установах, профільних комітетах, контрольних механізмах та часткових угодах із метою запровадження підходу гендерної рівності в багатьох політиках Ради Європи на всіх рівнях. Понад 50 доповідачів із питань гендерної рівності (GER) було призначено в профільні комітети та інші офіційні організації, а також у сектор, який забезпечує механізми контролю. Вони керують зусиллями з інтеграції виміру гендерної рівності у свою роботу та діяльність.

70. Рада Європи і надалі буде прагнути досягти гендерної рівності у всіх сферах своєї політики:

- ▶ розробці, імплементації й оцінці заходів зі співробітництва на основі конкретних і тематичних планів дій та інших документів про співпрацю, з урахуванням рекомендацій щодо оцінки гендерної рівності у співпраці, яку підтримує Директорат внутрішнього нагляду;
- ▶ процесах політики, складання програм і бюджету та функціонуванні різних органів і установ, зокрема шляхом мобілізації та участі:
  - Комітету міністрів, Парламентської асамблеї, Конгресу місцевих та регіональних влад, Європейського суду з прав людини, Комісара з прав людини й Конференції міжнародних НУО;
  - профільних комітетів та інших міжурядових органів;
  - контрольних механізмів;
  - часткових угод.

шляхом:

- ▶ підтримки аналізу політики, що ґрунтується на конкретному становищі різних груп жінок і чоловіків, дівчат і хлопців, і їхніх гендерно

” Рада Європи і надалі буде прагнути досягти гендерної рівності у всіх сферах своєї політики.

зумовлених потреб, а також на передбачуваному впливі на них нових політик та заходів з урахуванням результатів формування політики;

- ▶ надання цільового навчання щодо гендерної рівності та гендерного підходу, а також створення пов'язаних матеріалів та інструментів, зокрема через забезпечення персоналу Ради Європи керівництвом та інструментами щодо поширення гендерної рівності в їхній роботі та діяльності, як-от в розробці, імплементації й оцінці заходів співробітництва;
- ▶ заохочення різних секторів Ради Європи до задоволення потреби в даних, дезагрегованих за ознакою статі, під час діяльності із розробки стандартів, контролю та співпраці;
- ▶ належного піклування про залучення усіх відповідних суб'єктів, зокрема експертів із гендерної рівності та громадськості (за потреби);
- ▶ збирання та перегляду інформації про національні механізми гендерної рівності й інші організаційні структури гендерної інтеграції;
- ▶ визначення та поширення добрих практик держав-членів, Ради Європи й інших регіональних і міжнародних організацій щодо гендерної рівності, зокрема гендерно орієнтованого бюджетування.

71. Підготовка та підтримка доповідачів із питань гендерної рівності (GER) та членів Секретаріату, які з ними працюють, буде й надалі тривати, так само як і створення допоміжних політичних інструментів, підготовка показників для

оцінки результативності, надання досвіду та знань, сприяння співробітництву й обміну інформацією та добрими практиками, як усередині організації, так і з відповідними національними та міжнародними партнерами.

72. Рада Європи також продовжуватиме активно підтримувати підсилени та ефективні механізми гендерної рівності і гендерного підходу в державах-членах шляхом сприяння наявним стандартам та збирання інформації і розповсюдження кращих практик держав-членів.

73. Рада Європи продовжить працювати, для впровадження гендерного підходу у своїй кадровій політиці, зокрема стосовно інструментів та показників вимірювання й оцінки результативності.

ІНСТИТУЦІЙНЕ РЕГУЛЮВАННЯ, РЕСУРСИ ТА МЕТОДИ РОБОТИ

---

74. Наскрізний характер програми гендерної рівності передбачає, що процедури прийняття рішень з боку усіх установ Ради Європи (Парламентська асамблея, Конгрес місцевих та регіональних влад, Європейський суд з прав людини), консультативних органів та органів контролю, а також політики відбору та наймання персоналу мають підтримувати нову стратегію гендерної рівності та активно сприяти досягненню її мети та стратегічних цілей. Усім цим сторонам пропонують виявляти ініціативи в межах своїх відповідних мандатів та ресурсів. З метою стимулювання та підтримки цього процесу інституційне регулювання гендерної рівності Ради Європи доповнюють такі елементи:

75. **Комісія з питань гендерної рівності (GEC)** – профільний комітет Ради Європи, до складу якого входять представники 47 держав-членів. Завданням GEC є керування Трансверсальною (наскрізною) програмою гендерної рівності, консультування та залучення різноманітних компонентів, а також встановлення контактів із відповідними міжурядовими органами з наданням знань та формуванням майданчику для обговорення добрих практик та проблемних питань.

76. **Доповідачі з питань гендерної рівності (GER)**, призначені в міжурядових органах та інших структурах Ради Європи (див. вище), працюють над визначенням шляхів інтеграції підходу гендерної рівності у функціонування, політики, програми та діяльності відповідного органу чи структури. У співпраці з GEC вони визначають можливості розробки нових заходів та діяльності з просування гендерної рівності.

77. **Група гендерної інтеграції (GMT)** є групою штатних службовців Ради Європи, яка працює в різноманітних секторах і органах організації. Її завдання – ділитись інформацією та досвідом, забезпечувати видимість результатів, визначати можливості для спільних дій та вносити пропозиції для сприяння імплементації Трансверсальної (наскрізної) програми

гендерної рівності, зокрема нової стратегії. Засідання групи гендерної інтеграції скликає та очолює Відділ гендерної рівності.

78. Для розуміння результативності імплементації стратегії ГЕС регулярно оцінює отримані результати та готує **річний звіт** із її впровадження, який подає Комітету міністрів. Остаточна перевірка імплементації стратегії буде здійснюватися з метою оцінки наслідків такого заходу.

ПАРТНЕРСТВА

---

79. Рада Європи приділяє важливу увагу встановленню стратегічних партнерств з іншими регіональними та міжнародними організаціями та громадськістю з метою просування гендерної рівності та прав жінок. Усі головні міжнародні партнери Ради Європи (Організація Об'єднаних Націй (ООН), Європейський Союз (ЄС), Організація з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ), Організація американських держав (ОАД) ухвалили стратегії чи плани дій із гендерної рівності. Такі ініціативи забезпечують надійну базу для партнерства та організації співпраці, гарантуючи водночас визначення можливостей для спільних дій, взаємного доповнення та синергії.

80. Рада Європи має низку інституційних угод з іншими міжнародними організаціями, зокрема з ЄС,²⁰ ОБСЄ,²¹ ООН-Жінки,²² Управлінням Верховного комісара ООН з прав людини (УВКПЛ),²³ ОАД²⁴ та Організацією економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР).²⁵ Таким чином їм запропоновано зробити внесок в імплементацію цієї нової стратегії (за потреби), зокрема шляхом проведення регулярних консультацій із Радою Європи, участі в зустрічах та подіях і співпраці в спільних ініціативах. Рада Європи орієнтуватиметься на зміцнення своєї співпраці з іншими структурами й органами ООН (зокрема з Комітетом з ліквідації всіх форм дискримінації щодо жінок (КЛДЖ), Комісією з питань становища жінок (CSW), Глобальним договором ООН, Дитячим фондом ООН (ЮНІСЕФ) та Організацією Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО) та іншими міжнародними організаціями (Світовий банк, Міжнародна організація співробітництва франкомовних країн світу). Співпраця, зокрема, орієнтуватиметься на підтримку держав-членів і міжнародної спільноти в цілому в їхніх зусиллях з імплементації Пекінської платформи дій та Порядку

-
20. Меморандум про взаєморозуміння між Радою Європи та Європейським Союзом (травень 2007 року).
  21. Декларація про співпрацю між Радою Європи та Організацією з безпеки і співробітництва в Європі (травень 2005 року).
  22. Обмін нотами між Радою Європи та ООН-Жінки щодо підтримки запровадження міжнародних стандартів із гендерної рівності та насильства стосовно жінок (лютий 2012 року).
  23. Спільна декларація зі зміцнення співпраці між Секретаріатом Ради Європи та Управлінням Верховного комісара ООН з прав людини (вересень 2013 року).
  24. Меморандум про взаєморозуміння між Генеральним секретаріатом Ради Європи та Генеральним секретаріатом Організації американських держав (вересень 2011 року).
  25. Домовленість між Радою Європи та Організацією економічного співробітництва та розвитку, укладена шляхом обміну нотами (вересень 1961 року та січень 1962 року).

денного сталого розвитку до 2030 року шляхом досягнення цілей сталого розвитку.

81. Трансверсальна (наскрізна) програма гендерної рівності також орієнтується на залучення, погодження та використання досвіду та знань громадських організацій, зокрема тих, що спеціалізуються на питаннях, які стосуються прав жінок і гендерної рівності, для розробки, імплементації й оцінки політик, програм і діяльності.

82. До інших природних партнерів у питанні імплементації стратегії гендерної рівності належать:

- ▶ парламенти;
- ▶ національні уряди;
- ▶ місцеві й регіональні органи влади та їхні об'єднання;
- ▶ органи з питань гендерної рівності;
- ▶ правозахисні установи;
- ▶ професійні мережі (зокрема у галузі правосуддя, журналістики, освіти, охорони здоров'я та соціальних послуг);
- ▶ профспілки й об'єднання роботодавців;
- ▶ засоби масової інформації;
- ▶ приватний сектор.

КОМУНІКАЦІЯ

---

83. Робота в цій галузі надалі буде орієнтована на:

- ▶ збільшення уваги до стандартів Ради Європи, досліджень, керівних принципів, проектів, подій і їхніх результатів у галузі гендерної рівності;
- ▶ підвищення обізнаності з питаннями гендерної рівності та сприяння зміні ставлень, менталітету й поведінки;
- ▶ сприяння обміну інформацією між різними компонентами програми та партнерами;
- ▶ поширення кращих практик і зібраних даних на національному, регіональному та місцевому рівнях.

ДОДАТОК I – УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ НА НАЦІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

Численні проблеми та перешкоди й надалі впливатимуть на реалізацію *де-факто* рівноправ'я між жінками та чоловіками. Це відбувається через поточну економічну й політичну ситуацію, структурні історично вкорінені перешкоди, пов'язані з нерівним розподілом влади й ресурсів між жінками й чоловіками, а також через наявні гендерні стереотипи, що існують у функціонуванні більшості державних і приватних установ, законодавчих баз і менталітетів. Відсутність політичних обов'язків, що, *поміж іншим*, веде до слабкої імплементації наявних стандартів і недостатнього фінансування та браку людських ресурсів – ще один загальний фактор ризику, що стосується всіх пріоритетних сфер.

У стратегії на 2018-2023 рр. кожна пріоритетна сфера має **таблицю аналізу ризиків**. У таблиці наведено **очікуваний вплив** чи кінцеву ціль на рівні бенефіціара для кожної пріоритетної сфери. Цього можна досягнути багатьма різними шляхами відповідно до подій і структур на місцевому й національному рівнях.

Таблиці аналізу ризику містять **деякі загальні приклади** можливих:

- ▶ **факторів ризику**, які можуть вплинути на досягнення результатів на рівні держав-членів;
- ▶ **пом'якшувальних заходів** для протидії таким факторам ризику;
- ▶ **результатів** як кроків назустріч очікуваному наслідку.

Приклади орієнтовні, вони не охоплюють усіх можливих варіантів, що доступні на місцевому й національному рівнях. Інші приклади, а також конкретні заходи й дії (**результати**) детально вивчатимуться в ході імплементації стратегії **на місцевому та національному рівнях** на основі **стратегій, планів дій, показників чи інших відповідних політичних документів і стандартів**.

Окрім заходів, які здійснюють держави-члени й інші зацікавлені сторони на місцевому та національному рівнях, буде підготовано **робочий план на два роки**, де буде зазначено заходи та дії (результати), яких має вжити Рада Європи спільно з державами-членами.

Аналіз ризиків		
Стратегічна ціль 1: Запобігання гендерним стереотипам і сексизму та боротьба з такими явищами		
Очікуваний результат: Гендерні стереотипи та сексизм викоринено в усіх сферах життя		
Ризики	Заходи пом'якшення	Результат
Гендерні стереотипи та сексизм переважають та підкріплюються поточною негативною реакцією на права жінок.	<ul style="list-style-type: none"> - Сильне позиціювання та спільна робота в напрямку імплементації стандартів Ради Європи. - Прийняття та розповсюдження нових стандартів запобігання сексизму та боротьби з ним. - Підвищення обізнаності із наявними стандартами і ситуаціями щодо гендерної рівності в регіоні. 	<ul style="list-style-type: none"> - Визнання всіма державами-членами та відповідними суб'єктами потреби й переваг досягнення <i>де-факто</i> гендерної рівності. - Повна імплементація відповідних стандартів у державах-членах. - Зміни в законодавстві та політиці для реалізації стандартів у державах-членах.
Гендерні стереотипи та сексизм підкріплюються неналежним зображенням жінок у ЗМІ, негативною роллю інформаційних комунікаційних технологій (ІКТ) та відсутністю заходів щодо освітньої політики.	<ul style="list-style-type: none"> - Скерованість на відповідні суб'єкти, зокрема на приватний сектор, для проведення заходів із підвищення обізнаності. - Просування відповідних стандартів щодо гендерних стереотипів у ЗМІ й освіті. - Ідентифікація та просування добрих практик щодо ЗМІ, ІКТ і освітніх політик. 	<ul style="list-style-type: none"> - Законодавство та політика змінені для усунення гендерних стереотипів і сексизму в секторах освіти, ЗМІ й ІКТ. - Реалістичне зображення жінок і чоловіків у ЗМІ держав-членів, зокрема в соціальних мережах. - ЗМІ й ІКТ сприяють гендерній рівності, а жінки та дівчата мають більше можливостей використовувати повний потенціал цих секторів.

Аналіз ризиків		
Стратегічна ціль 2: Запобігання та боротьба з насильством щодо жінок і домашнім насильством		
Очікуваний результат: Жінки вільні від насильства, експлуатації та жорстокого поводження; жінки мають повний доступ до належних послуг запобігання, захисту, переслідування та підтримки		
Ризики	Заходи пом'якшення	Результат
Насильство щодо жінок і домашнє насильство залишаються невидимими, табуованими, про них не повідомляють.	<ul style="list-style-type: none"> - Підвищення обізнаності та покращення навчання щодо визнання різних форм насильства стосовно жінок і домашнього насильства, а також щодо можливостей запобігання таким явищам та повідомлення про них. - Поширення інформації щодо масштабів цього явища. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ратифікація й імплементація Стамбульської конвенції державами-членами. - Держави-члени переглядають політики та практики, щоб повністю дотримуватися вимог Стамбульської конвенції. - Відповідні суб'єкти поінформовані та сприяють викоріненню насильства щодо жінок і домашнього насильства (медіа, приватний сектор, сектор освіти, сектор правосуддя). - Держави-члени ратифікують та імплементують Конвенцію проти торгівлі людьми та Лансаротську конвенцію Ради Європи.

Аналіз ризиків		
Стратегічна ціль 2: Запобігання та боротьба з насильством щодо жінок і домашнім насильством		
Очікуваний результат: Жінки вільні від насильства, експлуатації та жорстокого поводження; жінки мають повний доступ до належних послуг запобігання, захисту, переслідування та підтримки		
Ризики	Заходи пом'якшення	Результат
<p>Правоохоронні органи та ЗМІ не сприймають серйозно та не розуміють заяви про насильство щодо жінок і домашнє насильство, члени родини та жертви не захищені.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Гендерно чутливі заходи з підвищення обізнаності щодо запобігання та захисту. - Підготовка та поширення навчальних інструментів, орієнтованих на відповідних зацікавлених сторін. - Навчання відповідних зацікавлених сторін. - Поширення інформації про добрі й перспективні практики. 	<ul style="list-style-type: none"> - Відповідні зацікавлені сторони знають про перешкоди, процеси й законодавство, пов'язані з насильством щодо жінок і домашнім насильством, і можуть вжити відповідних заходів захисту. - Належні послуги підтримки, захист, а також компенсацію гарантовано жінкам, які зіштовхнулися з насильством у державах-членах.

Аналіз ризиків		
Стратегічна ціль 2: Запобігання та боротьба з насильством щодо жінок і домашнім насильством		
Очікуваний результат: Жінки вільні від насильства, експлуатації та жорстокого поводження; жінки мають повний доступ до належних послуг запобігання, захисту, переслідування та підтримки		
Ризики	Заходи пом'якшення	Результат
Деякі групи, які зіштовхнулися з гендерно зумовленим насильством, як-от літні жінки та чоловіки, жінки та дівчата, чоловіки й хлопці-мігранти, особи з обмеженими фізичними можливостями, належним чином не враховані у відповідних політиках.	<ul style="list-style-type: none"> - Підвищення обізнаності про конкретні форми насильства, із якими зіштовхуються різні групи. - Розробка спеціальних інструментів, навчальних і програмних документів, що адаптовані до потреб різних груп. 	<ul style="list-style-type: none"> - Посилений захист від насильства для груп жінок і дівчат у складних ситуаціях, а також для чоловіків і хлопців. - Рівне здійснення прав гарантує Стамбульська конвенція.

Аналіз ризиків		
Стратегічна ціль 3: Забезпечення рівного доступу жінок до правосуддя		
Очікуваний результат: Жінки мають рівний доступ до правосуддя		
Ризики	Заходи пом'якшення	Результат
Брак знань щодо проблеми доступу жінок до правосуддя, а також відсутність протидії цій проблемі.	<ul style="list-style-type: none"> - Підвищення обізнаності щодо важливості забезпечення рівного доступу жінок до правосуддя для просування прав людини та верховенства права. - Заохочення до збирання та поширення даних і відомостей про доступ жінок до правосуддя й жінок у судовій системі. 	<ul style="list-style-type: none"> - Більше знань про ситуацію з доступом жінок до правосуддя, зокрема для груп жінок у складних ситуаціях. - Зміни в законодавстві та практиках у державах-членах для кращого реагування на потреби та ситуації жінок.
Постійна дискримінація щодо жінок і гендерні стереотипи в судовій системі.	<ul style="list-style-type: none"> - Підготовка та поширення таких навчальних інструментів стосовно доступу жінок до правосуддя, які були б адаптовані до потреб відповідних зацікавлених сторін. - Виявлення та поширення добрих практик і перспективних політик щодо рівного доступу жінок до правосуддя. 	<ul style="list-style-type: none"> - Забезпечено права жінок на рівний доступ до правосуддя та чесного суду, зокрема для груп жінок у складних ситуаціях. - Законодавство, політики та практики змінюються в державах-членах для забезпечення гендерно-дружніх судових систем. - Судові системи в державах-членах вільні від гендерних упереджень і судових стереотипів.

Аналіз ризиків		
Стратегічна ціль 4: Досягнення збалансованої участі жінок і чоловіків у процесі прийняття політичних та суспільних рішень		
Очікуваний результат: Жінки та чоловіки рівноправно беруть участь у процесах прийняття політичних і суспільних рішень		
Ризики	Заходи пом'якшення	Результат
Вживають недостатніх заходів для того, аби вийти за межі поточного рівня прогресу в цій сфері.	<ul style="list-style-type: none"> - Огляд наявних стандартів і моніторинг їхньої імплементації. - Підвищення обізнаності й інформаційні кампанії щодо успішних політик та імплементації стандартів. - Визначення та поширення добрих і перспективних практик. 	<ul style="list-style-type: none"> - У державах-членах вживають цільових заходів для подолання проблем на певних рівнях і в певних сферах, де прогрес млявий. - У державах-членах імплементують відповідні стандарти. - У державах-членах імплементують сильніші законодавство та політики, спрямовані досягнути рівноправ'я.

Аналіз ризиків		
Стратегічна ціль 4: Досягнення збалансованої участі жінок і чоловіків у процесі прийняття політичних та суспільних рішень		
Очікуваний результат: Жінки та чоловіки рівноправно беруть участь у процесах прийняття політичних і суспільних рішень		
Ризики	Заходи пом'якшення	Результат
Опір змінам перешкоджає прогресу на шляху до гендерної чутливості установ і органів, які приймають рішення.	<ul style="list-style-type: none"> - Заходи з підвищення обізнаності та поширення інформації щодо потреби і переваг гендерного балансу в процесі прийняття рішень. - Просування заходів, орієнтованих на різних суб'єктів, що відіграють роль у пропагуванні гендерного балансу в процесах прийняття рішень у різних сферах (судова система, політичні партії, навчання чоловіків). - Більший акцент на заходах підтримки, пов'язаних із балансом у процесі прийняття рішень (напр., баланс між робочим і сімейним життям, роль ЗМІ). 	<ul style="list-style-type: none"> - Вживаються заходи для кращої інтеграції питання збалансованої участі жінок і чоловіків у всіх аспектах політик, пов'язаних з демократичним врядуванням у державах-членах. - У державах членах впроваджується комплексний підхід, що поєднує політику та законодавчі заходи зі збиранням даних, підвищенням обізнаності, прикладами добрих практик і освітою, щоб сприяти досягненню гендерного балансу під час прийняття рішень.

Аналіз ризиків		
Стратегічна ціль 5: Захист прав жінок та дівчат-мігрантів, біженців та шукачів притулку		
Очікуваний результат: Права жінок та дівчат-мігрантів, біженців та шукачів притулку захищено		
Ризики	Заходи пом'якшення	Результат
Політики, пов'язані з міграцією, інтеграцією та притулком, продовжують бути гендерно сліпими.	<ul style="list-style-type: none"> - Огляд і покращення стандартів, пов'язаних із правами жінок-мігрантів, жінок-біженців і жінок-шукачів притулку. - Надання консультацій про визначення й імплементацію гендерно чутливої міграції, інтеграції та притулків. - Визначення та поширення добрих і перспективних практик щодо інтеграції й розширення економічних прав жінок-мігрантів, жінок-біженців і жінок, які шукають притулку. 	<ul style="list-style-type: none"> - Зміни в законодавстві та політиках з урахуванням потреб і ситуації жінок-мігрантів, жінок-біженців і жінок, які шукають притулку у державах-членах. - У державах-членах процеси та політики, що стосуються міграції, інтеграції та притулків, втілюють гендерну концепцію. - У державах-членах жінки-мігранти, жінки-біженці та жінки-шукачі притулку економічно незалежні та користуються своїми соціальними правами.

Аналіз ризиків		
Стратегічна ціль 5: Захист прав жінок та дівчат-мігрантів, біженців та шукачів притулку		
Очікуваний результат: Права жінок та дівчат-мігрантів, біженців та шукачів притулку захищено		
Ризики	Заходи пом'якшення	Результат
Відсутність належних і ефективних заходів захисту та допомоги для жінок і дівчат-мігрантів, біженців шукачів притулку, у ситуаціях, коли вони зіштовхуються з різними формами насильства.	<ul style="list-style-type: none"> - Розробка інструментів (як-от рекомендацій) для забезпечення належного захисту жінок і дівчат-мігрантів, біженців і таких осіб жіночої статі, які шукають притулку, якщо такі жінки стали жертвами насильства. - Розробка інструментів із підвищення обізнаності (як-от інформаційні бюлетені) щодо стандартів, що просувають людські права жінок і дівчат-мігрантів, біженців і таких осіб жіночої статі, які шукають притулку. 	<ul style="list-style-type: none"> - У державах-членах ратифіковано й реалізовано відповідні документи, зокрема Стамбульську конвенцію, а також Конвенцію проти торгівлі людьми та Лансаротську конвенцію. - У разі, якщо жінки та дівчата-мігранти, біженці й такі особи жіночої статі, які шукають притулку, зіштовхуються з насильством, вони мають доступ до належних послуг запобігання, захисту, переслідування та підтримки.

Аналіз ризиків		
Стратегічна ціль 6: Реалізація стратегії досягнення гендерної рівності в усіх політиках та заходах		
Очікуваний результат: Концепція гендерної рівності інтегрована в усі політики та заходи		
Ризики	Заходи пом'якшення	Результат
Відсутність розуміння проблеми гендерної рівності та брак знань про неї.	<ul style="list-style-type: none"> - Розповсюдження інформації й інструментів навчання щодо гендерної рівності. - Проведення навчання на тему гендерної рівності. - Визначення добрих і перспективних практик щодо гендерної рівності. - Заохочення та підтримка спільної роботи між відповідними суб'єктами, що працюють у різних секторах. 	<ul style="list-style-type: none"> - Відповідні управлінці в державах-членах мають знання та досвід для застосування принципів гендерної рівності у своїй роботі. - Аспекти гендерної рівності ввійшли в щоденні процеси прийняття рішень у державах-членах і на рівні Ради Європи.

Аналіз ризиків		
Стратегічна ціль 6: Реалізація стратегії досягнення гендерної рівності в усіх політиках та заходах		
Очікуваний результат: Концепція гендерної рівності інтегрована в усі політики та заходи		
Ризики	Заходи пом'якшення	Результат
Недостатність заходів, що їх вживають зацікавлені сторони для застосування принципів гендерної рівності у своїй роботі.	<ul style="list-style-type: none"> - Надання порад різним секторам для підтримки принципів гендерної рівності, зокрема щодо встановлення стандартів та імплементації. - Підтримка цільового аналізу політики для сприяння гендерній рівності в різних галузях політики. - Заохочення та підтримка досліджень на тему гендерної рівності і збирання дезагрегованих за ознакою статі даних у різних галузях політики. 	<ul style="list-style-type: none"> - Широкий спектр галузей політики повністю інтегрує концепцію гендерної рівності й таким чином краще задовольняє потреби всіх громадян у державах-членах. - Поглиблення знань про гендерну рівність і більша доступність даних дають змогу систематично використовувати гендерний аналіз у всіх сферах політики в державах-членах.

ДОДАТОК II – СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

КЛДЖ	Конвенція Організації Об'єднаних Націй про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок
Конвенція	Європейська конвенція з прав людини
CSW	Комісія з питань становища жінок
ЄС	Європейський Союз
GEC	Комісія з питань гендерної рівності
GER	Доповідач із питань гендерної рівності
GMT	Група гендерної інтеграції
INGO	Міжнародні неурядові організації
Стамбульська конвенція	Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами
Лансаротська конвенція	Конвенція Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства
НУО	Неурядові організації
ОАД	Організація американських держав
ОЕСР	Організація економічного співробітництва та розвитку
УВКПЛ	Управління Верховного комісара ООН з прав людини
ОБСЕ	Організація з безпеки і співробітництва в Європі
Стратегія	Стратегія гендерної рівності Ради Європи на 2014-2017 роки
ООН	Організація Об'єднаних Націй
ЮНЕСКО	Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури
ЮНІСЕФ	Дитячий фонд ООН
ЦСР ООН	Цілі сталого розвитку ООН
ООН-Жінки	Структура Організації Об'єднаних Націй із питань гендерної рівності та розширення прав і можливостей жінок

Гендерна рівність передбачає рівні права для жінок і чоловіків, дівчат і хлопців, а також їх однакову значущість, можливості, обов'язки та участь у всіх сферах суспільного й приватного життя.

www.coe.int

Рада Європи є провідною організацією із захисту прав людини на континенті. Вона включає в себе 47 держав-членів, 28 з яких є членами Європейського союзу. Усі держави-члени Ради Європи підписали Європейську конвенцію з прав людини - договір, спрямований на захист прав людини, демократії та верховенства права. Європейський суд з прав людини контролює імплементацію Конвенції у державах-членах.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE